RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

NĂM THỨ MƯỜI HAI. SỐ THU 3142 — MỖI SỐ : 0$03 — NGÀY THỨ BẢY 10 MAI 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N°2248

BÁO

	Bắc-kỳ	Trung-kỳ	Nam-kỳ và Cao-miên	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	8$00	8$00	12$00
Các công-sở	»	8.00	8.00	»
Sáu tháng	3.00	4.00	4.00	6.00
Ba tháng	1.50	2.00	2.00	3.00
Một tháng	0.60	0.80	0.80	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettes destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : M. NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Directeur : PHẠM-HUY-LỤC
Rédacteur en chef : NGUYỄN-TƯỜNG-LÂN
Administrateur-gérant : NGUYỄN-VĂN-HOÀN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une seule insertion . . . . 0$20 le c/m
Par contrat annuel
Par conditions et pour insertion . . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Ba cái vấn-đề trong tờ thông-tư của quan Thống-sứ về việc cải-lương hương-chính

(Tiếp theo)

Hội-đồng hương-chức cũ mà cải-lương đặt ra hội-đồng hương-chức mới, thì cái cách bầu cử, do các họ trong làng cử ra mỗi họ một người là công bằng lắm rồi; cái chức quyền của hội-đồng hương-chức mới, như trong nghị-định, cũng là kiêm cả việc công-ích trong làng và việc thừa hành với quan, cũng không khác gì hội-đồng hương-chức cũ, chỉ khác là xưa kia cái chức quyền ấy không có lập thành điều lệ nhất định, mỗi việc thu phát không có sổ sách gì, các quan nhà-nước lại không hề can-thiệp đến, mà bây giờ thì cái chức quyền ấy có điều lệ của chính-phủ phân phó nhất định, việc làng việc quan, các khoản thu phát đều có sổ sách phân-minh, lại có các quan nhà-nước nhất-nhất cái gì cũng can-thiệp đến, như thế thật là đáng buộc kỹ càng, giữ-gìn cẩn-thận hơn trước lắm rồi; điều ấy không cần phải cãnh cái gì cho lắm nữa. Duy có một điều, theo thói quen ở các làng thì chánh phó lý với hội-đồng hương-chức trong làng bao giờ cũng vẫn là người đồng công cộng sự. Hội đồng hương-chức giúp chánh phó lý làm việc quan, mà chánh phó lý tùy tòng với hội-đồng hương-chức làm việc làng; chánh phó lý có trách-nhiệm đối với quan mà cũng phải có trách-nhiệm đối với hội-đồng hương-chức làng; hội-đồng hương-chức cầm chủ-trương công việc làng mà đối với chánh phó lý cũng giám thị cả công việc quan nữa; chánh phó lý với hội-đồng hương-chức không có thể đứng riêng rẽ ra mỗi đằng một cánh mà không đồng tâm hiệp lực với nhau, nên thiết nghĩ từ nay trở đi, chánh phó lý cũng đều do hội-đồng tộc biểu cử ra, cũng như cử chánh phó hương-hội, thủ-quỹ, thư-ký và hội-lại v. v. như thế thì việc chánh-trị trong làng, cơ-quan mới thống nhất, trật-tự mới chỉnh-tề, không khi nào xảy ra những chuyện rắc-rối lôi-thôi về chức quyền xung đột, mà bãi được cái lệ bầu cử chánh phó-lý, để được chán sự phiền phí trong vụ bầu cử, như lời quan Thống-sứ đã hỏi ý-kiến nghị-viện về cái lệ bầu cử chánh phó lý kỳ hội-đồng nghị-viện vừa rồi.

Còn đến cái hội-đồng kiểm-đốc là đặt ra cốt để khôi phục cái địa-vị, cái quyền hạn của các cụ tiên cụ chỉ tức là các ông hưu-quan, các ông thân-sĩ và các nhà có học-thức, có thế-lực trong các làng, thì thiết nghĩ dương cái bọn cựu tân giáp hạt, tập-quán cũ còn ăn sâu, chế độ mới chưa hiểu thấu, cái quyền tuyển-cử đối với dân ta còn tối tăm mù mịt như bây giờ thì hãy nên chiếu khoản lệ cổ trong các làng, ủy các ông tiên thứ chỉ chức sắc kỳ cựu trong làng tự tổ chức thành cái hội-đồng ấy mà nhà nước công nhận cho được có cái địa-vị tôn quí hơn hết trong làng, cái quyền hạn cai quản tất cả trong làng, y như cái địa-vị, cái quyền hạn các cụ tiên cụ chỉ ngày trước, không phải cấp văn-bằng, định ngôi thứ gì cả, nhưng phải có cái ủy-nhiệm-trạng của nhà-nước định rõ chức quyền cho; mà chức quyền xin cho y như chức quyền tiên-chỉ cũ: sổ dự toán thu chi trong làng tuy do hội-đồng hương-chức khởi thảo, bài thuế, án đề, ngạch linh tuy do hội-đồng hương chức sau bổ mà đều phải có hội-đồng này chuẩn-định mới trình quan cho chắc thi-hành: việc thừa hành cũng do hội-đồng kiểm đốc này giao cho mỗi người trong hội-đồng hương-chức giữ chuyên mỗi việc, như chánh lý thì phải giữ việc binh lương, phó lý thì giữ việc đê đương, trương tuần thì giữ việc canh-phòng, thủ-quỹ thì giữ việc thu chi, thư-ký thì giữ việc biên chép sổ sách công dân, hộ-lại thì giữ việc khai sinh tử giá thú và điền thổ mua bán, các tộc-biểu thì giữ việc hành thu hay kiểm phát các môn tiền xuất nhập trong quĩ làng, chánh phó hương-hội thì đốc suất cả mọi người cho người nào làm trọn việc của người nấy, mỗi người mỗi việc, đối với quan chịu trách-nhiệm thế nào thì đối với hội-đồng kiểm-đốc cũng phải chịu trách-nhiệm như thế, nếu có chuyện phi ví thì hội-đồng kiểm đốc được có quyền viết thư trình quan xin nghỉ phạt hoặc cách hẳn kẻ phi ví đó; việc bầu cử hội-đồng tộc biểu-tuy do các họ mỗi họ cử ra mỗi người, nhưng trong hội-đồng tộc-biểu các ông hội-viên, kiểm-đốc có thể tiến cử người nào xứng đáng chức nào, hội-đồng tộc-biểu, trừ có cái lý do gì nói rõ ra, không thì phải bầu cho những người đã được tiến cử; tưởng cái chức quyền như thế mới thật là xứng đáng cho những người có học-thức, có thế-lực ra làm vậy.

Đến như sự cấp văn-bằng, định ngôi thứ thì như trên kia đã nói, về những hội-viên hội-đồng kiểm-đốc tức là những người có học-thức, có thế-lực trong các làng thì không cần rồi, duy về những hội-viên hội-đồng hương-chức thì xin chỉ cho chánh hương-hội giữ một cái triện và một cái văn-bằng kiêm coi cả việc làng việc quan, đốc suất mọi người hương-chức mỗi người chuyên mỗi việc, còn bao nhiêu các chức khác thì đều theo như lệ thường chánh phó lý bây giờ, hễ ai làm mãn hạn ba năm mà công việc trót-lọt không quá-cứu gì thì thưởng cho phẩm hàm mà ngôi thứ trong làng được theo với quan viên chức sắc, để khích-khuyến người ta chăm chỉ vào việc công. Thiết nghĩ trong cái lúc giáo-dục chưa phổ cập, dân trí chưa khai-thông, những chế-độ mới ở các nước văn-minh còn lạ cho tai mắt dân mình quá mà tính cho việc chính-trị các làng một cách quyền-nghi bổ thiên cứu tệ thì như thế cũng tạm gọi là cải-lương được rồi vậy.

T.

MỘT VAI ĐÀO HOA-KỲ CÓ 10.000 NGƯỜI MUỐN HỎI LÀM VỢ

Miss Gloria Foy là một vai đào Hoa-kỳ mới đây được hưởng cái di-sản của ông chú là 75 triệu quan. Nhưng trong chúc-thư lại có khoản yêu cầu có ta trong một bạn ba năm phải lấy chồng thì mới được hưởng cái di-sản ấy. Chắc đọc giả cũng thừa biết có bắn không ế chồng, mà cũng chẳng cần phải đợi đến hết cái kỳ-hạn ấy mới kiếm được chồng, vì từ ngày có trở nên giàu có đến nay, chưa được bao lâu, mà cái số người dập-dìu xin nỗi có làm vợ, tính ra có tới 10.000 người rồi; người thì viết thư, người thì đánh giây thép, lại có người từ riêng đại-biểu vượt bể trèo non, tiền sơn vạn thủy đến để xin mạnh mối đạm cô.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 9 Mai 1924

Nước Anh với nước Pháp

Quan Macdonald có điện cho quan đại sứ nước Anh ở Paris biết cái tình hình trong cuộc hội nghị Anh-Pháp để trình bày mọi lẽ với quan Poincaré.

Nước Bỉ với nước Pháp

Quan đại-sứ nước Pháp ở Bỉ có trình quan Poincaré rằng cứ như việc ông bỏi-nghị với M. Choquers, thì Đông-minh có thể hội-nghị với nhau mà định-đoạt mọi việc được.

Tại trường Thuộc-địa

M. Fabry, thượng-thư bộ thuộc-địa, đến thăm trường thuộc-địa, trong bài diễn-huyết có kể hoạch một cái chương trình về cải chính-sách kinh-tế, xã-hội và cải thực-tế của ngài. Ngài có tán dương công trạng những ba bẩy nay mở mang cho các thuộc-địa được phát đạt.

Việc nước Hoa-kỳ

Cứ xem cái tình trạng các nhà ứng cử, thì biết rằng M. Coolidge chắc được trúng tuyển.

Bốn chục nhà băng nước Áo vỡ nợ

Vì việc buôn bán dầu cơ về giá tiền franc, bốn chục nhà ngân hàng ở Vienne bị vỡ nợ. Trong cuộc thanh toán cuối tháng Mai này, chắc là nhiều nhà nguy cấp.

Việc nước Đức

Đến ngày 23 Mai này nghị-viện sẽ họp. Thợ mỏ than không chịu làm việc tám giờ một ngày, các chủ mỏ cho thợ nghỉ không làm việc. Việc ấy chắc có ảnh hưởng đến các nghề kim khí, vì số than lưu trữ không còn mấy.

Bordeaux, ngày 10 Mai 1924

Cuộc bay từ Pháp sang Nhật

Trung-úy Pelletier d'Oisy đã bay đi Akyab. Trung-úy định bay một mạch từ Calcutta đến Bangkok.

Nước Đức với nước Nga

Về việc khám xét bộ đại-sứ nước Nga, chánh-phủ Đức lại tỏ ý phản-đối nước Nga, nên cuộc giao-tế của hai nước lại nguy ngập lắm. Có tin rằng chánh-phủ Nga yêu-cầu chánh-phủ Đức được đủ cả mọi khoản mới nghe.

Tại phần Maroc của Tây-ban-nha

Quân Tây-ban-nha lại mở thế-công và vẫn tiến lên. Hai viên quan võ và ba trăm lính bị thương, người bỏ viên quan võ và hai chục người linh bị thương.

Cavite, ngày 8 Mai 1924

Nước Đức với nước Nga

Nước Đức đã đáp lại nước Nga. Nước Đức nói : Mọi lẽ của nước Nga phản đối không có gì chúng được rằng các lời của quan chức Đức nói không đúng với sự thực.

MỘT VIỆC CÁC NHÀ LÀM RUỘNG NÊN CHÚ Ý

Gạo Californie bán cho Nhật-bản rất nhiều

Mười năm trước đây, ai ngờ rằng xứ Californie lại có gạo đem bán cho Nhật-bản, ấy thế mà cứ như các biểu tổng kê mới đây, thì số gạo Nhật-bản phải mua của xứ Californie về năm 1921 tới 1.770, 263 dollars gold ; về năm 1922 là 4 5'9 711 dollars gold ; về năm 1923 là 3.566,111 dollards gold, cộng cả ba năm giời gần được 10 000 000 dollars gold.

Còn bột gạo và tấm gạo thì tính được độ 1.5'0.000 dollars gold Ở Hoa-kỳ còn nhiều xứ cấy gạo, nhưng chỉ có gạo Californie đem bán ở Nhật được nhiều. Như trong năm 1923, ở Californie có 1.6 000 acres (42 400 hectares) đất cấy gạo, sản được 5 470 000 boisseaux gạo, đáng giá 6.126-000 dollars gold.

Gạo Californie sở dĩ tranh được mối hàng của các xứ Viễn-đông, mà đem bán cho Nhật-bản được nhiều, là vì hai cớ sau này :

1- Gạo của Californie giống gạo Nhật-bản hơn các thứ gạo khác.

2- Các nhà làm ruộng ở Californie dùng máy nhiều, nên cái thành-giá được rẻ, mà có thể cạnh tranh với thóc gạo của các nước khác.

Nước ta xưa nay chỉ trông vào thóc gạo, để đổi lấy các sản vật khác, nay gạo thóc lại không bằng gạo thóc Hoa kỳ, đó cũng là một việc đáng lo cho nền kinh-tế xứ ta vậy.

Tự do diễn đàn

Bàn về dịch hai chữ « agent technique »

Bản-quán tiếp được bài này, có bỏ đi mươi dòng cuối, còn cứ nguyên-văn đăng báo.

Độ này bỉ nhân xem nhật-báo T. B. T. V. về mục « Tự-do diễn đàn » không thấy mấy ngày là không có bài bàn về việc dịch hai chữ « *agent technique* ». Bỉ-nhân có ý xem kỹ thì tuy các ngài vào hàng tân-nhân-vật ở Cao đẳng học-đường ra mặc lòng, nhưng phần nhiều các ngài vẫn giữ được cái tính cẩn thiết danh » nghĩa xưa không chuyển vậy. Bỉ-nhân nói « phần nhiều » tưởng cũng không quá lạm, vì trong số các ngài ở Cao-đẳng xuất-thân cũng có ông quá ư khiêm-tốn, không vụ hư-danh, tự cho cái bằng Cao-đẳng tốt-nghiệp của mình cũng chưa lấy gì làm cao vinh lắm; nhưng những hạng người cao-thượng như thế tưởng cũng không nhiều.

Xem trong các bậc Cao-đẳng xuất-thân bỗ đi các tỉnh, ông nào cũng muốn thiên-hạ xưng hô là quan tham, quan đốc cả; không sĩ muốn người ta gọi tổng khác đủ đường với chức phận mình mặc lòng, sợ giảm mất giá trị của mình đối với những bạn cùng ở Cao-đẳng xuất-thân như mình : Như trong một tỉnh kia về Trung-kỳ phía Bắc có tới 6 ông đốc, ông thầy thuốc cũng gọi là quan đốc, ông bác-chế cũng gọi là quan đốc, ông thầy cũng gọi là quan đốc, ông giáo học ngạch trên (professeur) cũng gọi là quan đốc, thế thì còn biết phân biệt đốc thế nào là tá rưỡi quan tham, ông công chính cán-sự cũng là quan tham, địa-chính, nông, lâm-chính, đều gọi là quan tham cả, lẫn lộn với các quan tham Tòa sứ, Thương chính, Lục-lộ, vân vân. Cái tiếng « đốc » nguyên thực chỉ có những ông thầy thuốc bản-xứ tự xưng là quan « đốc » mà thôi, vì bấy giờ chưa có những ngạch Bảo-chế, Thú y, thì những ông thầy thuốc ta cho cái địa-vị mình cũng như các quan « *docteur* » tây, cho nên mới thành tên là quan « đốc ».

Còn tiếng « tham biện » sau cải là « tham-tá » nguyên trước dịch ở ngạch « *commis* » các Tòa sứ ra. Sau đến các sở Tương-chính, Bưu-chính, Công-chính, v. v. cũng đặt ra ngạch trên (*cadre supérieur*) thì chức tham-tá (*commis*) cũng thông dụng cả.

Trước khi có trường Cao-đẳng thì ngạch Công-chính chuyên-môn (*agent technique des T. P.*) đã có rồi, lu bấy giờ mới có ngạch (*agent technique*) sở Lục-lộ thôi, chỉ có nên cũng nhập-tịch với ngạch trên các sở khác mà gọi là quan thăm.

Mới mấy năm nay ở trường Cao-đẳng xuất thân mới có nhiều hàng *agent technique*, cho nên các bào mới phải phân biệt những ông *agent technique* các sở khác nhau với các ông thăm ngạch *commis*.

Cứ theo các bản nghị định tổ chức các ngạch tòng sự các sở nhà nước thì dẫu *commis* hay là *agent technique* cũng là thuộc viên mà thôi. (*Les agents du cadre supérieur (ou cadre supérieur secondaire) du personnel européen*) thế mà có ngài bản dịch chữ *agent technique* là « Hiệp-tá » thì thật là quá lạm, tất hẳn chức-giả nghĩ rằng những ông *agent technique* ở Cao-đẳng học-đường xuất-thân là cực bổ rồi cho đối thụ với các quan nhất-phẩm Triều-đình là cũng đáng, cứ như thiển ý bỉ nhân thì nay những chức mới đặt như chức *agent technique* không thể dịch ra hán-tự hay quốc-âm cho đúng được thì cứ để nguyên-văn chữ tây còn hơn, vì dịch thế nào cũng không vừa ý các ngài ở trong ngạch ấy, cứ xem những bài bàn đi bàn lại ở trong báo-chương thì đủ biết. Vậy *agent technique* không dịch thế nào đúng bằng lại để nguyên-văn là « a-giăng-tếch-ních » hay là muốn dùng chữ hán cho thanh-nhã như « *Napoléon* » ta thường dịch là « Nã-phá-luân » thì chữ *agent technique* bỉ-nhân cũng xin lạm dịch là « *a-dân tích-niết* » nghe cũng thú lắm.

N.-v-St.

MỘT CÁI DUYÊN-DO VỀ SỰ PHÁT-HÓA MÀ KHÔNG AI NGỜ ĐẾN

Gần đây, ông J. Dybowski có gửi cho một tạp-chí Pháp kia cái tin là sau này : « Độ ấy vào hồi tháng 4, một buổi sáng, tiết trời lạnh lẽo, song vẫn có vẻ quang mình, tuy nhiên đêm hôm trước hàn-thử-biểu xuống đến 5, 6 độ mà sáng hôm ấy đã thấy cái nhiệt-độ bỗi cao của những tia sáng mặt trời. Chúng tôi nghĩ quanh một cái bàn ; lúc ấy đã đến bữa cơm chiều, ánh vàng thái-dương rọi chiếu vào chỗ chúng tôi ngồi. Bỗng nhiên mọi người ngồi đấy đều ngửi thấy mùi « khét » như mùi dẻ đốt, rồi thấy một tia khói nhạt ở chính cái bàn ăn lấy bốc lên, chắc lại có ai để điếu thuốc lá hút dở còn lửa lên trên khăn giải bàn hẳn. Thế rồi người nào cũng tìm chỗ có tia khói vừa bốc lên xong. Bữa ăn hôm ấy, trong các đồ dùng để trên bàn, có mấy cái bình pha-lê tròn, Bức rèm treo ở cửa sổ cao cuốn, ánh mặt trời xuyên qua đấy mà chiếu thẳng vào một cái bình pha-lê nói trên này, không ngờ cái bình phê-lê, lúc ấy đã thành ra một cái « kính lấy lửa ». Những tia sáng mặt trời tụ ở cái bình ấy phát ra, có ổ khăn giải bàn bị tia sáng ấy chiếu phải đã thấy có vết sém mà lấm thành giải ở dưới cái khăn giải bàn ấy đã bị cháy ngầm ; thì ra vì thế mà thành cháy chớ không phải vì có người để điếu thuốc lá còn lửa vào đấy đâu. Giả sử hôm ấy trong phòng không có người thì chắc hẳn cái khăn giải bàn, cái thảm và các bàn đều bị cháy, mà rồi xảy ra hỏa tai rõ duyên-do thì về trận hỏa-tai ấy bất tỉnh cờ » như thế, hẳn lại đổ là có kẻ mưu-hại.

MẤY CHUYỆN LẠ

— Sở Bưu-chính ở Preade (Saxe) gần đây có yết-thị cho mọi người ở thành-phố ấy biết rằng có hiện những thư-từ cần đến thế nào mặc lòng, sở nhà có chỗ để mà không chịu gắm cẩn hoặc xích lại, cứ để tự do cho chó ra xâu cắn những người « phắc-tơ » của sở Bưu-chính.

∴

— Trong vườn bách-thú Thiergarten ở Kinh-đô Berlin (Đức) có mấy kẻ tinh nghịch cho một con gấu-nâu uống vụng ba chai rượu « sâm-banh » gấu lấy uống rượu xong thì giờ lâu mửa mấy rất ngộ nghĩnh... song đến hôm sau, gấu nằm li-bì suốt ngày, hai chân trước ôm lấy đầu mà không hề động đậy 1

∴

— Trong một giáo-đường ở tỉnh New Albany (Indiana) một nhà tu sĩ, lúc giảng-thuyết có tuyên-bố rằng nghĩa-vụ của hết thảy các đàn-bà là phải lấy chồng. Có một người đàn-bà chưa chồng, đã lưỡng tuổi, tên là Selma Blin tỏ ý không phục lời tuyên bố của tu-sĩ bèn huýt còi. Việc ấy làm náo-động cả giáo, tòa án phạt người đàn-bà ấy 6 tháng tù vì làm ồn-ào ở nơi công chúng không hợp pháp.

∴

— Lần nay là lần thứ nhất mà trong lịch-sử y-khoa người ta mới ghi việc một con voi bị chết về bệnh dịch ở tỉnh Mysore (Ấn-độ). Từ xưa đến nay, trong loài có vú (mammifère) hi chỉ có người, chuột, trâu, bò là những vật phải chịu cái uy quyền của ông thần dịch mà thôi.

∴

— Việc nạo 19 cái ống khói của số Đắc tiền (Hôtel des monnaies ở thành Hoa-thịnh-đốn (Hoa-kỳ) đã lấy ra được 10 vạn phật lăng (100.000 fr.) bụi vàng và bụi bạc ! 19 cái ống khói ấy mới không nạo trong có 12 tháng giời.

∴

— Ông George Jandt là giáo-viên tại một trường học kia ở thành phố Haiberstadt (Đức) bị hai năm nhà-phạ vì đã dùng người-sinh mà phạt các học-trò ở trường ấy. Nguyên mỗi lần học trò làm một sự lỗi gì muốn cho chúng thú tội thì ông ta trói tay chúng lại, rồi dùng một cái « kính lấy lửa », để ra ánh sáng mặt giời, chiếu vào mà đốt bàn tay chúng nó.

∴

Thật « độc » Hoa-kỳ ! Cách đây ít lâu, ở gần tỉnh Torington thuộc châu Connecticut (Hoa-kỳ), một đoàn xe lửa đương chạy mau hết tốc-lực thì người cầm máy đoán xe lấy thấy một người đứng sững trước trên đường sắt, giơ hai tay lên vẫy hình như có việc nguy cấp mà ra hiệu cho xe lửa đừng lại. Người cầm máy bèn hãm máy cho xe lửa đừng lại, vì ý tưởng là sắp xảy ra cái nạn bất-kỳ. Có gì đâu, sau hỏi ra thì người đứng trên đường sắt ấy chỉ muốn « vay » người cầm máy xe lửa kia một đám thuốc lá thôi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

MỘT CÁCH TRỊ BỆNH MỚI

Người Hoa-kỳ dùng hơi chlore để trị bệnh ngạt mũi, bệnh đau ống phổi, các bệnh đau cuống họng, và bệnh ghịp được công hiệu lắm.

Hiện nay tại một viện trị bệnh do các quan về sở hóa-học nhà binh trông nom, ngày nào cũng có các ông nguyên-lão nghị-viên đến xin trị bệnh, mà trị bệnh bằng chất chlore là một chất trong các chất rất độc dùng để giết người trong hồi đại chiến mới rồi.

Tướng Amos A Fries, là chánh sở hóa-học có nói trong buổi dịch ghịp 1917-1918, giả thử đã biết cái tính chất chlore như ngày nay, thì 20.000 lính không đến nỗi chết về bệnh ghịp. Tướng quân có nói: trong một nghìn phần khí giới chỉ trộn một phần chlore vào, rồi cho người đau hô-hấp cái khí giới ấy ba lần, mỗi lần độ một giờ là đủ tử trùng ở mũi, ở họng, ở phổi, mà trị được bệnh đau cuống phổi. Các bệnh họ giai trị như thế cũng công-hiệu lắm.

Nguyên trong năm 1917-1918 khi có dịch bệnh ghịp, người làm ở xưởng chế khí-giới Edgewood gần Baltimore, mắc phải bệnh ấy kể hàng mấy trăm người, song xét ra những người làm việc ở cái buồng có dùng chlore không ai mắc bệnh cả. Tướng Fries nghiệm thấy việc ấy, bèn cử đại-tá Gilchris, và trung-tá Veder kê cứu việc ấy trong năm năm, đến nay mới thực rõ là chất chlore có tính trị bệnh ghịp cùng các bệnh khác vậy.

Tin Saigon

Quan Thống đốc Cognacq về nghỉ

Quan Thống-đốc Cognacq sắp sửa về qui-quốc nghỉ. Chưa rõ quan nào sẽ lên quyền thống-đốc Nam-kỳ.

Một tên bếp hung quá

Ngày mồng 7 Mai, hồi 3 giờ rưỡi, tên Bùi-v-Ngọt, làm bếp cho một bà đầm, bị bà chủ mắng tại nó lấy dao băm chả mấy nhát tương nặng,phải khiêng ngay vào nhà thương. Láng diềng nghe tiếng kêu, đổ đến cứu, nhưng bị tên bếp Ngọt giơ dao ra thì không ai dám lại gần cả. Sau có một người cảnh sát Tây đi qua thấy vào nắm lấy nó tại bị nó chém một nhát vào vai. Tuy vậy mà người cảnh sát cũng không buông, sau nàng xóm chạy lại giúp thì mới bắt được nó giải về bọp.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	29 độ
15 giờ	32 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ nhật, 11 Mai 1924

Âm-lịch

Mồng 8 tháng tư, năm Giáp-tí

Hành Mộc, Sao Tỉnh, Trực Thu

KỴ: Kinh lạc

NGHI : Tế-tự, Ký-phúc, Kết-hôn, Nạp-thái

TIÊN THẦN

Hội Gióng (Làng Phù đổng, Bắc-ninh)

Ngày kia

Dương-lịch

Thứ hai, 12 Mai 1924

Âm-lịch

Mồng 9 tháng tư năm Giáp-tí

Hành Mộc, Sao Trương, Trực Khai.

KỴ: Tác-tương, Xuyên-tỉnh, Tạo-tác.

NGHI : Tế-tự, Ký phúc, Thương-điếu, Kết-hôn, Giá-thú, Dĩ-sĩ, Cầu tự, Nhập-học, Hội-hữu, Giải-trừ, Xuất-hành, Tất y, Tu tạo, Động-thổ, Thu-tụ, Khai-thị, Thương-lượng, Lập khoán, Giao-dịch, Nạp tài.

Giá bạc. — Kể từ ngày 10 Mai 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 f. 50.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 10 Mai 1924.* 3%. 53,10. - 3,/. Thừ hoàn vốn dần 65,15. — 4%, 1917 57 07 (?) — 4,/. 1918 56.25. — 5%. 1915-1916 69. 5%. 1920 83. — 6%. 1920 85.75.

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* khởi hành ở Tourane ngày 9 Mai, hồi 23 giờ 15. Tàu tới Haiphong sớm ngày 11 Mai.

Tàu *Affon* tới Haiphong ngày 10 Mai hồi 14 giờ.

Tàu *Angers* khởi hành ở Marseille ngày 8 Mai.

Cuộc điểm binh ngày mai. — Sáng mai hồi 7 giờ thì điểm binh tại đường Puginier, có quan phó Toàn-quyền Robin đến chủ tế, thay quan Toàn-quyền đi vắng. Vậy đội lính ki-mã đi hầu quan Toàn-quyền những khi có lễ lấy thì sáng sớm mai hồi 6 giờ 30 sẽ đến đình quan phó Toàn-quyền phố hàng Trống để đi giàn trước xe ngài cho đến rạp điểm binh và cả lượt về cũng vậy. Quan phó Toàn-quyền và quan Thống-soái Blondlat cũng đến rạp một lượt, vậy khi hai ngài tới nơi thì quan Nguyên-soái coi các đạo quân sẽ cho thổi kèn *garde à vous*. Các hàng quân bồng súng chào, kèn thổi *lamarche* rồi phường nhạc cử bài quốc-ca Pháp.

Chức đốc-binh tại Hanoi. — Vì quan Nguyên-soái Sicre đi vắng, cho nên kể từ ngày 10 Mai trở đi, quan nguyên-soái Delbecq sẽ lĩnh chức Đốc-binh thay ngài.

Vậy cuộc điểm binh ngày mai sẽ do quan Nguyên-soái Delbecq chủ-trương.

Việc tư-pháp. — Những điều trong nghị-định cùng những nghị-định kể sau này đều bãi đi

1· Điều thứ 3 nghị-định ngày 9 Février 1918 thuộc về phạm vi quyền thẩm-phán của tòa án đệ nhị cấp ở Hải-an.

2· Nghị-định số 1356 ngày 22 avril 1919 giao cho M. Ng-văn-Khoan chức thẩm-phán dự khuyết tại tòa án ở Hải-an.

3· Nghị định số 1515 ngày 13 mai 1919 thuộc về chức thẩm-phán tòa án đệ nhất cấp hạt Hải an.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái vô danh (au porteur) bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

39, *Phố hàng Quạt, Hanoi*

2059

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05

Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 10

Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp **hàn kín**, mỗi hộp hai mươi điếu. 0. 20

2057

Đường thuộc-địa. — Con đường xe-lửa cũ từ Đồng-đăng đến Nam-quan, đường Hanoi sang địa-giới Quảng-tây do nghị-định ngày 27 Octobre bãi đi thì nay thuộc vào đường Thuộc-địa số 1.

Tòa Nam-án đệ nhị cấp. — M. Nguyễn-hữu-Phái, tri-phủ hạng nhất, thương-tá tỉnh Phú-thọ, nay kiêm chức thẩm-phán dự khuyết tại tòa Nam-án đệ nhị cấp tỉnh ấy thay M. Bùi-hàng-Thuận đổi đi Hải-dương.

Cải-chính. — Trong mục « Người ta sống đến 50 tuổi thì quả tim đập mấy lần » đăng ở cuối cột thứ nhì, trang đầu, số báo hôm qua, có câu «..... cứ mực trung-bình thì mỗi phút đồng-hồ, quả tim của một người khỏe khoẻn đập được 4.320 lần » vì bỏ sót mất một đồng, nay xin cải chính lại như sau này:

«...cứ mực trung-bình thì mỗi phút đồng-hồ, quả tim của một người khỏe khoẻn đập được 75 cái, nghĩa là mỗi một giờ đồng-hồ đập được 4.320 lần ».

Ai tín. — Ta được tin buồn rằng cậu Phương-đình-Lai là trợ-giáo kiêm thư-ký trường kỹ-nghệ thực hành Hanoi vừa tạ-thế. Cậu Lai là một người có nghị-lực và chăm-chỉ, thật đáng làm gương cho bọn đồng-song. Ai nấy đã chắc rằng sau này cậu ta hẳn làm nên, vậy mà nay lại sớm lìa cõi trần như thế thật cũng đáng tiếc lắm thay.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thuộc đế ngự ảnh Bắc-điều hội-thân.

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said và Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lâu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 00

Phòng khám bệnh tại **ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.**

GIÂY NÓI SỐ 306

1913.

Thuyền chuyển trong ngạch quan tại. — M Đỗ Thúc, tri-huyện hạng ba tại huyện Kim-anh (Phúc-yên) nay đổi đi huyện Lục-ngạn (Bắc-giang) thay M. Nghiêm-xuân-Hoàng.

M. Ng-cao-Luân, tri huyện hạng ba tại Ninh-bình nay đổi đi huyện Kim-anh thay M Đỗ Thúc.

M Đặng đình-Tiến, tri-huyện hạng nhất tại Việt-yên (Bắc-giang) nay đổi về tòa nhì phủ Thống-sứ đợi ngày về hưu.

M. Lê-đình-Trân, tri châu hạng nhất tại Hữu-lũng (Bắc-giang) nay đổi đi, Việt-yên (Bắc giang) thay M. Đặng-đình-Tiến đi nơi khác.

M. Nghiêm-xuân Hoàng, tri châu hạng nhất tại huyện Lục-ngạn (Bắc-giang) nay đổi đi châu Hữu-lũng thay M. Lê-đình-Trân.

Lời cảm ơn — Chúng tôi có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng tuyên ái, gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đưa đám thân-mẫu, nhạc - mẫu, nội ngoại tổ-mẫu chúng tôi là:

Bà bá VŨ-THỊ-TIỀN

ngày 8 Mai vừa rồi.

Trong khi tang gia bối rối, có điều gì sơ suất, xin các ngài bỏ quá đi cho.

Nay kính

Ai tử : Lương-xuân-Nhàn
Lương-xuân-Văn
Lương-xuân-Đầu
Đồng gia quyến bái tạ.

Trường Pháp-Việt. — Nay đặt tại làng Tam-la phủ Kinh-môn tỉnh Hải-dương một trường sơ-học yếu-lược.

Tưởng lục M. Trần-lưu-Mậu, tri-huyện hạng ba tại huyện Thủy-nguyên (Kiến-an), được thưởng một đạo tưởng lục, vì đã tỏ lòng mẫn cán trong việc làm nhất là việc tuần canh.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Trịnh-trung-Quang, thông phán hạng nhất tại Hưng-yên được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng, lĩnh cả lương.

Ngạch công-chính. — M. Trương-ngọc-Minh, hội-họa thượng-hạng hạng tư ngạch công - chính, được nghỉ phép 5 tháng, lĩnh nửa lương, kể từ ngày 1er Mai 1924 trở đi.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương trình tư ngày chủ nhật 11 đến ngày thứ bảy 17 Mai 1924.

THỜI SỰ PATHÉ

NGƯỜI CON GÁI NHÀ BẦN RẺ CÔ

Hài kịch chia làm hai hồi

TỀ NAM GIAO

Ngày 23 Mars 1924 thực khải-hoàn chủ tế. Có quan Toàn quyền Merlin đến dự lễ.

Sau phần thứ hai, sẽ bắt thứ hai phần NGƯỜI CON GÁI NHÀ BUÔN BỊ BẮCH thì mới xem.

RẠP CHỚP BÓNG PATHÉ

Chương trình từ thứ bảy 5 đến ngày thứ năm 15 Mai 1924

Các phim rất đẹp của Pháp

TÍCH LILE SANH AMOUR

Một tích vừa-chương có hoa phần

Nay mai sẽ chiếu tích

L'AFFAIRE DU COURRIER DE LYON

Rất hay rất lạ

LỜI RAO CẦN KÍP

Hiệu **QUẾ-LÂM** tới trước ở số nhà 20, phố Phúc-kiến, chuyên bán Sâm, Quế, Thục, Cao, chữa chạy giá đúng, và có tìm-kiếm được các mẫu thuốc gia-truyền kinh-nghiệm chữa thành hoàn tán, dâng rất linh-nghiệm, đã mấy năm nay được các qui-khách chiếu-cố rất nhiều. Nay vì dời nhà sang số 42, cùng phố Phúc-kiến ; vậy xin có lời kính-trình các qui-khách nhớ cho.

Hiệu QUẾ-LÂM

42, Phố Phúc-kiến, Hanoi

Chủ-nhân DƯƠNG-BÁ-THẠC *kính*

Ngạch thừa-phái. — Các viên thừa-phái hạng ba Ng-v-Hợi, Tô-Tuân, Ng-v-Hiệp, Hoàng-Nhu và Trần-v-Thu nay đều đã thuộc quyền quan Công-sứ Hà-đông cho đến ngày 1er juillet 1924.

M. Nguyễn-cao-Thuyên, thừa phái hạng tư châu Bắc-quang (Hà-giang), nay đổi đi phủ Mỹ-hào (Hưng-yên).

M. Phạm văn-Thạch, nguyên cai binh ở Pháp về, quán làng Lạc-chính, huyện Ý-yên (Nam-định), nay được bổ thừa phái hạng năm, thưởng hàm tùng cửu phẩm văn-giai (9.2) và bổ đi thừa phái châu Bắc - quang (Hà - giang), thay M. Nguyễn-cao-Thuyên.

Ăn cắp xe đạp. — Nguyễn-văn-Phúc làm ở viện giải phẫu, nhà ở hàng giấy, số 56, thuê một cái xe đạp giá 40 đồng của người Vũ-văn-Tác rồi lấy xe của người ta đi mất thì nay đã phải bắt giải vào sở Cẩm.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu Thụy-điển. — Tàu *Aspen* của Thụy-điển tới Haiphong ngày hôm kia thì nay đã đi Quảng-yên để chở đá xi-măng. Tàu *Orénoque* đến thứ hai 12 Mai hồi 13 giờ sẽ chạy vào Saigon

Việc giấy bạc giả — Lý-trưởng làng Lộc-phú là bố một tên trong hai tên bị bắt được mang 12.000 đồng bạc giấy giả 5 đồng độ nọ thì nay đã bị bắt giải từ Moncay đưa về Haiphong để giam cứu.

NAM-ĐỊNH

Tiên ôn-thần. - Trong thành-phố nhiều nơi dương sắm sửa thuyền bè voi ngựa để tống tiễn ôn-thần.

Ta tưởng trong mùa viêm nhiệt này mà ăn ở không chịu theo phép vệ-sinh thì dẫu tiễn các ngài bậu đến thế nào các ngài cũng không thể tha được. Vì các ngài rất ghét những người ở bẩn. Sau rửa các ngài lại không có tinh ăn hàm như ai.

Nhao lên vì nóng. - Mấy hôm nay nắng quá, suốt từ sáng đến tối, trời nắng rất dữ. Người lớn trẻ con nhao cả lên vì nóng.

BẮC-NINH

Thuyên chuyển. M. Nguyễn-văn-Minh, Hán-lâm-viện-điển bạ, làm sếp ga Lim đã được 11 năm, nay có giấy đổi đi xếp ga Bantrang. M. Minh vốn là người tử-tế nên thân bằng cố-hữu và những hành khách thường hay lên xuống ga Lim đều có lòng mến. Vậy xin chúc ông Minh cùng quý-quyến thượng-lộ bình-an.

Hải-vân la cảo

Phép dâu thế? Trong một số báo trước có đăng việc lý-trưởng làng Ngọc - quan bánh bung vợ-lý với một người ải bắc.

Nay nghe tin người đi bắn ấy chính là M. Ng-đình-Giai, thân khoán mà là bảo-huynh M. Ng-đình-Tương, tham tá ngạch Công-chính, Hanoi, và kẻ bánh hung đó không phải là lý-trưởng mà chỉ là một anh cựu dịch không có chức trách gì mà dám cả gan cùng bọn tuần phu bắt người ở lên Huyện. Cái tội ấy vi thử lên đến Tòa án tỉnh thì chưa biết xử ra sao, song le M. Giai vì còn đở bận, nên họ kêu van và mượn người nói hộ thì cũng nhận giải hòa.

Tiện đây, tưởng cũng nên nhắc lại rằng : « mua cầm bắn là chỉ cấm bắn chứng chim sinh nở về mùa ấy như gà-gô, gà rừng, v. v. Còn những giống ở nước như vịt trời, ngỗng trời và những giống 4 chân như hươu, nai, v. v. thì mùa nào bắn cũng được.

Ng. lai cảo.

Khánh-thành việc cất mộ chứng sinh. — Thập phương quyện trợ, phương danh xin kê liệt như sau này :

Thị Mão 0 p.20 ; Hoàng-tiến-Ưng 0 p.50 ; Ng-viết Giáo 0 p.5 ; Đỗ-thúc-Phách 1 p ; Phan-v-Thường 1 p ; Từ-long hiệu 0 p 20 ; bà phủ Muối 1 p ; cô Chín 1 p ; Hạnh - nhân - đường, Bắc-giang 1 p ; Ng-văn-Kính 0 p.30 ; Trịnh-đình-Viên 1p ; Ngô-v Lan,giáo học Bắc-giang 1 p ; Bùi - gia-Ngôn 0 p.50; hiệu Diệu-Nhang 0 p.50; hiệu-diệu-Thanh 0 p.50 ; bà Thanh Khiêm 0 p.50 ; ông Mùi lục-lộ 1 p ; bà Thập 0 p.30 ; cụ đốc Tâm 0 p.50; hiệu Diệu-đinh 1 p ; ông Vĩnh. phố Tân-ninh Bắc-giang 0 p 50 ; Hiệu Đức-long Bắc-giang 0 p.50 ; Nguyễn-thị-Ba 0 p.50 ; Thị Thà 0 p.30 ; Hiệu Tường-long, Bắc-giang 1 p ; Trịnh-hữu-Côn 1 p ; Ng-đức-Lợi, Thị-cầu 0 p.50 ; cụ 1 p ; Ng-đức-Lợi, Thị-cầu 0 p.50 ; cụ đội Phái 2 p ; bà Thuận-an, Đáp-cầu 1 p ; bà quản Chiền Đáp-cầu 0p.50; Hiệu Thụy-tường 0 p.30 ; A-kim,Đáp-cầu 5 p ; chánh tổng, Hạ-bá-Bật,Đáp-cầu 2 p ; ông Huệ sen-đầm 1 p ; bà Trịnh chủ rượu 1 p ; A-lim, Đáp-cầu 1 p ; ông đốc Tài Nhiên 5 p.40 ; bà tham Tư 2 p; bà hai Tân hiệu Bích-ký 2 p ;

(Còn nữa)

Hội-đồng tổ-chức lại cảo

YÊN-THẾ

Mất trộm trâu. Đêm hôm 28 rạng ngày 29 tháng ba tn, hiệu Chấn-ký tức là Hà-hiền-Chân, buôn bán ở Yên-thế, có cho ra 50 con trâu bò vận-tải đá cát về thêu khai máng quăng 2 giờ đêm hôm ấy có kẻ trộm vào dắt lấy mất một con trâu thuộc về tổng Đại-hòa, xã Nữ-vân, phủ Yên-thế, mong rằng những người cỡ Yên-thế, mong rằng những người cỡ chức-trách về việc tuần phòng ra sức trông nom cho khỏi xảy ra những việc trộm cắp như thế nữa thì dân sự được nhờ lắm.

H. lai cảo

VIỆT-TRÌ

Hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc. — Năm nay làm hội cũng như những bội khác : tối thứ bảy thì đến xong rồi rước qua các phố ; chủ nhật buổi sáng 8 giờ điểm-binh, đoan đến tiệc rượu *Champagne* tại nhà xéc, đánh đu ngoài phố, độ 4 giờ rưỡi chiều mới có các trò chơi.

Thảm trọng. — Người ta thấy một cái xác đàn ông trôi ở sông Lô, sáng hôm qua sở Cẩm đã cho vớt lên, thấy nằm trên cái phên nứa, mặt không trông rõ nữa, vì ngâm nước lâu, người ấy mặc áo dạ đen cộc rách, túi áo đựng ít gạo và vài bắp ngô sống, mặc quần nâu, thắt lưng bao có hơn một bảo xu mà không có thẻ tùy thân. Thầy thuốc khám xét không có dấu vết gì thì đã cho mai táng.

THÁT-KHÊ

Tại sao mà cháy ? — Mới rồi phố Cao-phong trong ba ngày mà một nhà Hoa-kiều kia sẩy ra 4 lần bỏa tai cùng một chỗ. Hai hôm trước thì mỗi ngày một bận,ngày thứ ba thì luôn hai lần,đến ngày thứ tư thì cháy sang nhà bên cạnh, song đều chữa được cả, không tổn hại gì lắm. Chỗ cháy 4 lần ấy là một cái buồng ngủ. Xét dấu diếm ở buồng đó mà tự nhiên cháy mất cái màn ít quần áo và bánh siêng, chủ nhà bỏ nghỉ có kẻ thù muốn ám hại chăng, nên từ hôm ấy cắt người nhà canh gác cẩn thận. Đến ngày hôm sau là mồng 5, cũng khoảng trưa trong buồng ấy khói lên nghi ngút, lửa đã bén ở gác rồi, xem ra ở bức phên trong buồng thì chỉ thấy một đường lửa cháy thành luồng. Ngày 6 Mai lại cũng cháy như thế hai bàn cũng đều biết mà lắt ngay được.

Chưa xét được vì lẽ gì mà cháy, nên nhiều người đã bày đặt ra những điều ma quỉ nọ kia, thực là huyễn hoặc quá. Vì lẽ ấy nên chủ nhà đã đón thầy về để cúng tiễn con hóa.

Sáng ngày 7 mai nhà bên cạnh nhà ấy lại phát hỏa, nhưng cũng chữa được ngay, cũng chưa xét vì sao mà cháy, nhưng người ta cũng đồ là lại con hóa ở nhà kia chạy sang đó. Lạ thay !

V. Đ. Y. lai cảo.

YÊN-BÀY

Thuyên - chuyển. — M. Vũ-Chư, thư-ký điện báo ở Yên-bày vừa đổi đi Bắc-giang. Các anh em và những người quen biết lấy làm tiếc mến lắm.

L.V. San lai cảo.

PHÚ-LÝ

Ai-tín. — Bản quán được tin buồn rằng ông Dương-bách-Duyệt, hậu-tuyển tri-huyện ở Hà-nam, mới tạ thế ngày mồng 4 tháng tư ta. Ngày mồng 5 đã làm lễ an táng. Ông Dương-bách-Duyệt là con thứ hai cụ Dương-đanh-Lập là Đốc-học Hanoi ngày xưa mà học-trò thành đạt rất nhiều. Bản-quán có lời kính viếng ông và chia buồn với quý-quyến.

Lời cảm ơn. Phụ-quán và thân-phụ chúng tôi là :

Ông DƯƠNG-BÁCH-DUYỆT

Hậu-tuyển tri-huyện, thọ 52 tuổi, chẳng may tạ thế hồi 3 giờ chiều ngày mồng 4 tháng tư ta, đến 3 giờ chiều ngày mồng 5 thì đưa đám ; có quan phó sứ, các quan tỉnh, các quan phủ, huyện, các quan tham, quan phán cùng các ông các bà hàng phố đi đưa, hoặc là phúng viếng, cùng là viết thư chia buồn. Vậy chúng tôi xin có mấy lời trân-trọng cảm ơn hết thảy. Trong khi qui ái ai thống, nếu có sơ suất điều gì xin các ngài thứ cho.

Nay kính

Vị vong-nhân : Ngô-thị-Tốn
Cô-tử đằng : Dương-như-Tiếp
Dương-như-Chu
Dương-như-Mai
Dương-thị-Tường
Dương-thị-Vĩnh
Dương-thị-An
Dương-thị-Phúc
Dương-thị-Thịnh

HƯNG-YÊN

Tại nhà thương. — Ông y-khoa bác-sĩ Trương-đình-Tri, thầy thuốc Hưng-yên mới rồi có xin nghỉ giả hạn một năm để sang Pháp, thì lấy nốt bằng y khoa tiến-sĩ của Nhà-nước, nhưng quan trên không chuẩn y thì ông đã xin từ chức. Sáng hôm 8 Mai ông Tri đã ngược Hanoi để xuống Hai-phong đáp tàu *Orénoque* vào Saigon rồi sang Pháp. Chưa có ai về thay ông Tri cả. Hiện nay việc nhà thương tạm giao cho ông Trần-văn-Lai là Bản-yên-nhân về ở đây it lâu, khi nào có người thay, ông Lai lại về chỗ cũ.

THÁI-NGUYÊN

Đường mắc nghẽn. — Đường số 33 từ Thái-nguyên đi Đình-xa, ở kilo-g étre số 11 hiện đương xây một cái cầu bằng xi-măng thay cho cái cầu gỗ, vậy từ ngày 10 đến 20 Mai các xe cộ không qua đó được.

VIỆC KINH-ĐÔ

Bói chim. — Bấy lâu có một chú Khách dạy một con chim sẻ rất tài biết đi rút xăm để cho chú Khách bói việc họa phúc cho các tín-chủ. Cách thức của chú Khách ấy khôn khéo thế nào thì trước đây,trong báo cũng đã nói qua rồi, tưởng nay cũng it kẻ phải lắm nữa,cho nên cũng không cần nói ra đây làm chi cho dài, chú Khách nay đã ế lắm rồi xem bộ tiêu điều lắm, cả ngày xách cái lồng chim đi mưu thực tự phương không ra gì, trên nét mặt chú đầy sầu nhàn tiêu tụy. Rứa mà lại có một chú Ô-nàm nối nghề, nhưng không có tài mà dạy được con chim sẻ biết rút xăm như chú Khách kia, mà lại làm một cái chòi giả bằng gỗ, cắm cái cọc để lên trên ban quay, hễ ai đem tiền đến bói thì cứ bỏ lên cọc ấy, rồi tự mình nắm lấy mỏ con chim mà quay một cái, rồi cứ để tự ý mỏ con chim định chỉ vào đâu thì đã sẵn có bài xăm để sẵn đó rồi. Ông thầy cứ rút bài ấy ra mà đoán. Là gì cái nghề đoán xăm của các thầy cứ trong một câu ma lưỡi thầy khéo thì muốn xoay ra bao nhiêu chuyện cũng còn thừa, huống chi những người nào mà đã đặt ra những bài xăm ấy thì cũng đã dụng tâm mà đặt một câu ý từ thế nào để cho có nhiều ngụ ý, có nhiều lẽ điện đảo minh minh ám ám không nhất định vào đâu cả

Chú Ô-nàm nẫy nay đã rảo khắp các chốn thôn quê, thấy người ta đến bói cũng đông. Lại có khi ra ngõi giữa chợ mà bói thì những dân bà con gái đến bói nào hỏi gia sự, hỏi tiền tài, phu thê tử tức, không có ý gì ủy-kị cả.

Nghĩ cũng lạ thật !

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Một tục lạ. — Ở vùng Na-sơn, thuộc miền Thang-quận, có làng Côn-cương, xưa nay vẫn có một cái tục rất lạ, là tục thờ trâu ; vừa rồi, nhân qua đường, lối thấy một người dân bà chắp tay lạy con trâu mà kêu rằng : « tôi xin ông, ông đừng ăn lúa của tôi nữa ».

Thoạt nghe thế, tôi tưởng người đàn bà ấy nói đùa đấy thôi. Ngờ đâu khi đi vào tới cái quán ở giữa làng ấy, thì lại thấy có một ông già độ ngoài 60 tuổi, đương đứng hỏi thăm lũ mục-đồng rằng : « ông trâu ăn lúa nhà ai thế ? » Tôi bèn đứng chân đứng lại hỏi người kia xem ông trâu là nghĩa gì.

Người kia nói : vì là trâu thờ : làng chúng tôi có tục cứ mỗi năm nuôi một ông trâu, quanh năm ngày tháng chỉ thả cỏ cho béo, để đến tiết kỳ phúc làm thịt tế thần ; cho nên hễ khi ngài ra đồng, có ăn lúa mà nhà ai, thì không được đánh đuổi, chỉ khẩn vái để ngài đi cho thôi. Nghe xong câu chuyện, thật lấy làm lạ lùng cười, trộm nghĩ cái thân phận con trâu ở miền này cũng sướng thật, bẫn không còn phải phàn nàn về cái « danh » nữa nhỉ ?!

Nguyệt-viên, Ng-cao-Thăng lai cảo

QUẢNG-BÌNH

Con bò một đầu hai bụng bảy chân ! — Hôm 6 Mai, hồi 2 giờ rưỡi, ở xóm Ngừ gần trạm Quảng-khê, có một con bò cái của một người nông-dân kia, đẻ ra một con bò nghé, hình thù rứt kỳ dị : một đầu, hai bụng mà bảy chân ; xem dưới hạ-bộ một bên âm, một bên dương. Sau khi đẻ được mấy giờ thì chết.

Lấy lý mà đoán thì cái thai này sinh-dưỡ, nhưng không được toàn-vẹn, nên mới thành ra cái kỳ-hình dị-trạng như thế.

Một chiếc đò đâm tồn-hại có hơn năm trăm đồng bạc. — Mới rồi có một chiếc đò chở 42 thùng xi-măng từ Đồng-hới lên đến Thái-xá cho một nhà thầu-khoán. Sức trọng-tải chiếc thuyền không được mấy, mà chủ thuyền thì lam chở cho nhiều, chạy được hơn nửa đồi dường bỗng gặp phải cơn dông tố nổi lên, gió to sóng cả tiếp đến, đánh đắm mất chiếc thuyền.

Tính ra thân chiếc thuyền và 42 thùng xi-măng, bỏ rẻ cũng hơn năm trăm đồng bạc.

Thuyền chủ ở lại xóm Tam-tòa,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có tri khôn (bị không ai có thể tin được.

Xin lem-tel và cẩn-thận cho kẻ kẻo nhầm

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tại Nội các phụng lệt chiếu phê rằng:

Chiếu nay đại-thần phụng cầu MONTÈS qui-dâng, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dâng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị gửi cho qui được phòng chế-dâng để thưởng-giá.

KHẢM THỪ.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chê ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư kẻo báo nầu.

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Không có thuốc nào trừ các chứng bịnh ngoài da cũng-là trị lành ghẻ chóc trên da đầu con nít, hiệu-nghiệm cho bằng thuốc dán Cadum. Thuốc để thoa xức hay lạ, làm cho kẻ đau da, nhọt, ghẻ, đặng yên ổn trong mình ăn ngủ được như thường. Thuốc thoa vào thì hết ngứa liền, có gải da rất rao, phóng, sưng thì cùng hết, lành mạnh liền. Dùng thuốc thoa Cadum còn trị khỏi nhiều sự đau đớn khác nữa, những là: cơ sải, da ứng đỏ, mục, nhọt, nổi phong, ghẻ chóc, tróc da, tróc vảy, nứt da, trầy trụa, chảy máu, có lát, có mủ, bị đức tay đức chốn, phỏng lửa, bị vật độc chích cắn, vân, vân.

SỞ BÌNH LƯƠNG GIÁC ĐẠO BÌNH THUỘC-ĐỊA

Phòng Phó bình-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

1° May quần áo.

2° Mua các đồ vật liệu.

Từ nay cho đến ngày 20 Mai, 10 giờ, sở phó bình lương thứ ba sẽ nhận giấy đấu giá về các khoản sau này; mà mỗi khoản phải có một cái giấy khai riêng:

1° May quần áo cần dùng cho khố chính quân áo trong sau tháng cuối năm 1924.

2° Mua các thứ cần dùng cho khố ấy.

Muốn dự mỗi cuộc đấu giá trên này, phải nộp ký-quỹ tạm là 50 đồng.

Muốn biết mọi khoản về sự nộp hàng thì đến hỏi tại phòng thư-ký sở phó bình-lương thứ ba (Phố Carnot)

Hanoi, ngày 9 Mai 1924.

Quan Phó Bình-lương coi phòng

Phó Bình-lương thứ ba,

P. Mᵉ Berthellot empêché

MANSOHN.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc cơm thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2099

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ trưa giờ sáng.

ÉTUDE DE Mᵉ BERTHELLOT

Avocat-Défenseur à Hanoi

9, rue Leclanger, 9

Trích lục bản cấp-nghị của quan Chánh Tòa-án Sơ thẩm Hanoi

Madame Nguyễn-thị-Thục buôn bán ở Hanoi, có kiện tên Ng-tử-Trực với vợ tên ấy là Ngô-thị-Lệ đề đòi món nợ một nghìn rưỡi đồng bạc. Nay nghe tin vợ chồng tên Nguyễn-tử-Trực tìm cách bán dấu cái nhà ở Hanoi, số 56, ở phố Hàng-Khoai để người chủ nợ không lấy nợ vào đâu được.

Vậy quan Chánh Tòa-án Sơ-thẩm Hanoi cho phép Madame Ng-thị-Thục đăng báo với yết-thị để mọi người biết rằng cái nhà số 56, ở phố Hàng-Khoai ấy đã cấm cho Madame Nguyễn-thị-Thục rồi, thì bây giờ không ai nên mua cái nhà ấy.

P. Mᵉ Berthellot empêché

MANSOHN.

Vô-tuyến-điện Hongkong

Bản-hiệu vừa tiếp được vô-tuyến-điện Hongkong rằng chữ Đầu-xuân hạng cực tốt để mừng tấm thời đến Hongkong, vậy thời đổ 11 thời đến Hanoi.

Xin mời Quí-khách lưu tâm chiếu-cố cho.

Kính bẩm

SINH-THÁI

31, Phố hàng Ngang, 31

HANOI

2107

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VICHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu nào chế Montès, NHÀ BA CHUÔNG có buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BA CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy

HIỆU

MINH-ĐƯỜNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Đông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ ĐÀ

Giáp phố hàng Gai số 83

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Đến tối chủ nhật 11 Mai 1924, bản-hội diễn tích hát:

ĐỘI CHỮ ĐỒNG-TÂM

để chúc mừng ngày hội bà Jeanne d'Arc. Cảnh nghỉ (entr'acte) có cảnh hoạt tượng Đông-pháp.

Bán vé từ tối thứ bảy

Tối thứ bảy 10 Mai 1924

LIỆT-NỮ KIẾM

(Hồi thứ hai)

Người lành mặt kẻ riêng lòng,
Vâng ai ai nỡ đèo bòng với ai.
Mã hồng chưa thắm dã phai,
Nhẹ đâu liệt nữ có hai đời chồng.

Tối chủ-nhật 11 Mai 1924

ĐỘI CHỮ ĐỒNG TÂM

Tích hát đặc biệt hát mừng ngày hội Jeanne d'Arc. Có bảy một cảnh Hoạt tượng Đông-pháp dưới có ba sắc.

Bán vé từ tối thứ bảy

Tối thứ hai 12 Mai 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

LƯU-BÌNH SÁT TỬ THỨ ÂN

(Hát theo)

Tích thứ hai:

CHÂU-XƯƠNG ĐẠI CHIẾN BÀNG-ĐỨC

(Hát tuồng)

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Paiement en timbres poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ ra những tiền đòi chỗ ở, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

VŨ-TỪ-ĐƯỜNG

(Gần cầu Sông Cái)

28, Quai Clémenceau, 28

HANOI

Đến ngày 1er tháng tư ta, tức là ngày 4 Mai 1924 thì tôi sẽ có xe hơi chạy Hà-nội-Sơn-tây.

Hà-nội, chạy 7 giờ sáng.

Sơn-tây, chạy 2 giờ chiều.

2106

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E CHATAIGNEAU.

2094. Y. M. GRENDA.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

SỰ-TÍCH MẠNH-LỆ-QUÂN

再生緣

Bộ tiểu-thuyết TÁI-SINH DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) chia làm hai cuốn: Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90; tiền cước-phí 0$20. Ngài nào muốn mua, xin gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN-BÁ-MỤC, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Nay kính cáo.

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** danh tiếng lâu nay, bán gởi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kinh lắm.

Có mua nhuộng cho được hột **PHOSPHATINE FALIÈRES** đúng bổ tinh thần, ích cho con nít mới sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt nhược, cùng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, 85 6, đường La Tacherie. R. C. Paris 55.910.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MAY NỐI SỐ 245

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU THỊNH kính cáo.

SỐ 31

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-BỔ-MỤC dịch thuật

Mấy tên thừa-sai nghe nói, bất-đắc-dĩ đành phải đứng dậy lui ra mà rằng:

— Nếu vậy để chúng tôi về bẩm. Hễ quan còn cho bắt thì ngày mai chúng tôi lại đến.

Nói xong, tức khắc bảo nhau ra đi.

Vạn-bá-câu cũng nói với *Hoa-hữu-linh* rằng:

— Thôi, chào cậu! tôi xin về!

Hoa-hữu-linh dặn rằng:

— Hễ lần sau chúng còn về tìm thì nhà-ngươi cứ đưa chúng vào trong phủ, để ta đánh cho chúng một mẻ. Sau khi yên việc rồi, *Ngụy* tiên-sinh sẽ trọng thưởng cho nhà ngươi.

Vạn-bá-câu vâng dạ rồi cáo-từ lui ra. *Thôi-thị* thấy mọi người đi cả, mới ở trong buồng bước ra, bảo con *Tiêu-hồng* đóng cửa lại, rồi mới *Hoa-hữu-linh* ngồi mà hỏi chuyện.

Thôi-thị nói:

— Chẳng hay vì việc chi mà quan sai người về bắt *Ngụy-lâm-xuyên*? Khiến cho tôi không còn hồn-vía nào nữa!

Hoa-hữu-linh liền thuật chuyện cho *Thôi-thị* biết rằng *Ngụy-lâm-xuyên* đã hãy mưu giết con nuôi *Xuân-anh* để vu-oan cho chàng *Phùng-húc*, vân vân. Hai người lại cùng nhau chuyện trò hồi lâu, rồi *Hoa-hữu-linh* đứng dậy về phủ.

Khi vào tới thư-phòng, *Ngụy-lâm-xuyên* hỏi rằng:

— Thừa-sai-nhân có quấy nhiễu chi không?

Hoa-hữu-linh thuật chuyện đầu đuôi cho nghe. *Hoa-văn-phương* nghe nói, nổi-giận mà rằng:

— Ta thử xem thằng *Tôn văn-tiến* còn ngồi vững mà làm chức huyện-quan được bao lâu! Sáng mai ta vào yết-kiến quan Đô-đường, sẽ làm cho nó mất quan, mới hả được cái lòng căm-tức!

Sáng ngày hôm sau, *Hoa-văn-phương* lên kiệu đi yết-kiến quan Đô-đường.

HỒI THỨ XVII

Hoa-văn-phương đến cửa dinh quan Đô-đường, sai một tên gia-đinh cầm danh-thiếp đưa vào trước. Nguyên quan Đô-đường bấy giờ là học-trò quan *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công, tên gọi *Đông-phương-bạch*. Người ở *Hồ-quảng*, cũng do khoa-giáp xuất thân.

Hoa-vinh-ngọc tướng-công bảo tấu cho hắn được làm chức Đô-đường. Khi *Đông-phương-bạch* phụng chỉ đi cung chức, *Hoa-vinh-ngọc* lại có ủy-thác phải trông-nom giúp các công việc trong nhà, và khuyên bảo *Hoa-văn-phương* chăm chỉ học-hành để đợi kỳ thượng-tiến.

Đông-phương-bạch đến cung chức Đô-đường, thỉnh-thoảng lại về thăm sư-mẫu. Hôm ấy *Đông-phương-bạch* nghe báo có *Hoa-văn-phương* đến, vội-vàng ra tiếp-kiến, truyền người nhà pha-trà mời uống.

Khi uống trà xong, *Đông-phương-bạch* hỏi rằng:

— Đã lâu nay, tôi không thấy thế-huynh đến chơi?

Hoa-văn-phương nói:

— Bấy lâu vô-sự, tiểu-đệ không dám đường-đột, nay có chút việc, lại phải đến phiền đại-huynh.

Đông-phương-bạch nói:

— Có việc chi cần, cứ sai người đến nói cũng được, hà-tất thế-huynh phải thân-hành đến.

Hoa-văn-phương nói:

— Hôm trước nhà tôi mất trộm, lại có xảy ra án-mạng, chẳng lẽ đại-huynh chưa biết hay sao!

Đông-phương-bạch kinh-ngạc mà rằng:

— Sao lại có sự lạ như vậy! Vậy mà chưa thấy quan huyện *Tiền-đường* đệ tử bẩm.

Hoa văn-phương nói:

— Đại-đạo và hung-t ồ đều bắt được cả, đem nộp quan huyện *Tiền-đường*. Không ngờ quan huyện *Tiền-đường* chẳng coi chúng tôi ra gì, lại tư-tình mà xử cho chúng tôi thua, vậy chúng tôi phải đến đây để nhờ đại-huynh soi xét.

Đông-phương-bạch hỏi rằng:

— Đại-đạo và hung-thủ là những người nào? Quan huyện *Tiền-đường* hồi lấy khẩu-cung thì chúng khai những thế nào?

Hoa-văn-phương nói:

— Hai tên tội-phạm ấy: một tên là *Phùng-húc* giết chết người ái-thiếp của tôi, vì sự cưỡng-gian không chịu; còn một tên là *Tiền-lâm* trông thấy các đồ vàng ngọc trong phủ, lại sinh lòng tham-lam mà lấy trộm. Bây giờ đại-huynh cứ bắt *Phùng-húc* phải đương-đường viết giấy nhường người vợ chưa cưới là nàng *Ngụyệt-anh* cho tôi.

Đông-phương-bạch nói:

— Còn *Tiền-lâm* kia thì nên xử thế nào?

Hoa-văn-phương nói:

— Nếu tôi đã kết duyên với nàng *Ngụyệt-anh* thì *Tiền-lâm* tức là anh vợ tôi, còn nói chi nữa!

Đông-phương-bạch nói:

— Thế-huynh cứ yên lòng, tôi xin tức-khắc truyền bảo huyện-quan phải tuân lệnh bắt nàng *Ngụyệt-anh* kết-duyên cùng thế-huynh.

Hoa-văn-phương nói:

— Chỉ sợ huyện-quan không chịu tuân lệnh thì biết làm thế nào?

Đông-phương-bạch cười mà bảo rằng:

— Thế huynh bất-tất phải lo-ngại. Chẳng lẽ quan trên truyền bảo mà hắn lại dám trái lệnh hay sao!

Hoa văn-phương nghe nói mừng-rỡ, đứng dậy chắp tay vái chào mà thưa rằng:

— Việc này xin nhờ đại-huynh hết sức chu-toàn cho.

Nói xong, cáo-từ lui ra. *Đông-Phương-bạch* tức-khắc truyền đòi quan huyện *Tiền-đường* lên để diện dụ có việc cần. *Tôn* tri-huyện vừa ra ngồi công-đường thì quân-sĩ vào bẩm rằng:

— Dám bẩm lão-gia! có lệnh quan Đô-đường truyền gọi lão-gia lên để diện-dụ.

Tôn tri-huyện nghe lệnh không dám chậm-trễ, tức-khắc lên kiệu đến dinh quan Đô-đường. Khi bái-kiến xong, *Tôn* tri-huyện bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Đại-nhân ra yền gọi ty-chức lên đây, chẳng hay có phân bảo điều gì chăng?

Đông-phương-bạch nói:

— Bản-chức nghe nói *Hoa* tướng-phủ mất trộm, lại có xảy ra việc án-mạng. Quan huyện đã về khám-xét thì tất phải hết sức tra hỏi, rồi ta sẽ tư thăng cho. Chớ nên tư tình mà có tội lỗi.

Tôn tri-huyện khúm núm cái đầu, rồi sẽ bẩm rằng:

— Ty-chức đã xét hỏi một lần, nhưng chưa được thực cung, vì còn thiếu *Ngụy-lâm-xuyên*, chưa dòi đến được

Đông-phương-bạch hỏi:

— Đã xét hỏi một lần rồi, vậy thế đứa hung-thủ kia có chịu thú nhận không?

Tôn tri-huyện bẩm rằng:

— *Ngụy-lâm-xuyên* chưa đến, thành ra chưa đủ chứng-cớ. Vả hai tên tội phạm này đều là những tay danh-sĩ trong hạt *Tiền-đường*, cho nên cũng chưa dám dùng đến hình-pháp. Việc này cứ lấy ý riêng chúng tôi thiển-nghĩ thì hình như vì sự thù-oán mà vu oan giá họa, vậy ty-chức tất phải xét hỏi cho minh.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Mở thêm ! ! !

Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên bán hàng tơ lụa, nay lại *mở thêm* cả nghề may quần áo tây nữa.

Chuyến tàu vừa rồi, bản-hiệu có nhận được nhiều thứ vải cao-su (imperméable) để may áo đi mưa, các thứ mũ làm toàn liège để dùng mùa nắng này và nhiều thứ vải để may quần áo tây nữa.

Xin các ngài chiếu-cố.

Nay kính
PHAN-QUẢNG-THÂNG
10, Phố hàng Đào. — Hanoi
2104

CỨ MỖI NGÀY lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯỚU
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC BỀN KHỎE MẠNH LUÔN và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sinh ra.
Thuốc nước nầy trị các chứng bịnh:
NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.
BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg St-Denis Paris, cùng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Ba vị thuốc hay

Nhất kiến hiệu

LÂU NAY BỊ NHIỀU NGƯỜI TÍN DỤNG

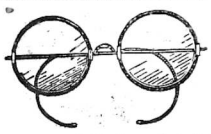
1) Bạch Đới Hoàn, bạch đới là bịnh nhất phiến cho đàn bà tiểu tiện hoặc trắng như nước gạo; hoặc đỏ; hoặc xanh; ngăn chở dương sinh giữ gìn bạch đới thường lưu nhân sắc sau nầy, nếu lâu không chữa chuyển ra tạp xưng cốt bền trình chứng kết thuốc đã mắc bệnh này nên đến lấy thuốc tại bản-hiệu vì này được tiệt gốc lâu nay bệnh nặng càng chóng khỏi bệnh thường chỉ hai chai là hiệt.

2) Thuốc ho, thứ thuốc này nam nữ hàn nhiệt điều hợp dụng, uống nặng đến đâu, uống giá nửa chai nhẹ ngay lập tức.

3) Hoa liễu giải độc hoàn, thuốc này các vị thiếu niên nhiều ngại dắc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc chứng khác nữa.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc, nếu hỏi điều gì xin trả lời ngay.

TIẾN-HẠNH-LÂM
103, Phố hàng Buồm, Hanoi
2108

Kính nhất hợp thời

Gọng vàng vành dồi-mồi, mắt kính mùi đen, mỗi cái ..... 1$60 và 3$20
Toàn dồi-mồi..... 1.20
Hộp aluminium..... 0.60

TONG-YUNE-TAI VING-KY
49, Phố hàng Ngang, 49
HANOI
2103

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu nầy.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES
HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies

RƯỢU BẠT-HẢ GET
PIPPERMINT GET
rượu nầy uống để mát mồ và mát khan tiếng.

Nếu các ngài mệt nhọc, yếu đuối, thì nên uống thuốc Pilules Pink, kẻo sau lại bối rằng sao không uống sớm.

Thuốc Pilules Pink bổ huyết và bổ gân, làm cho ngon miệng, và dễ tiêu. Thuốc ấy chữa các bệnh gốc bởi huyết xấu, thần kịch mệt rất là thần-diệu.

Thuốc Pilules Pink bán tại lắt cả các hàng bào-chế.

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

Thực là hại cho dư ng-thể dục và đường đức tính;
Thực là hại cho sức khỏe;
Thực là ngăn ngừi ngày giờ.

Dire ngủ đã qua rồi, không còn kéo lại được nữa.

Thuốc **NEURINASE** *làm cho ngủ ngon.*

Thuốc nầy rất là cần dùng cho các xứ nóng.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2056

Ở các vùng mắt phải bịnh [illegible] tôi xin [illegible] đồng cho dùng thuốc nhãn-tôn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 45, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc nếm tinh, để có tiếng khắp ngoài nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2098

THUÂN-THÀNH

BOITIER — CHAPELIER
HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí-khách chiếu-cố.

2073 Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

NHÀ CHẾ-TẠO
Các thứ mũ bằng NÚT CHAI (Liège)
HẢI-CHINH
74-76, Rue du Pont-en-bois, 74-76
HANOI
2063

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON
2050

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, xin mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Cái vé này có 20 quan, cứ hai tháng một lần lại thêm một cái vé nữa. Mua được ngay cái vé, rồng chính có quyền, có thể được cả tiền. Mình đến, tiền được ngay cái vé, không phải đợi đến. Mua được cái vé nào thì được dự các cuộc rút số lại. Ví dụ: mua vé số 1 thì được dự cuộc rút số 1 [illegible] được dự cuộc rút số 2 [illegible] Vé Crédit National một năm làm kỳ rút số [illegible] 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre 1er Novembre

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
5 lô	50.000 quan

Năm rất số tiền kỳ trong một năm công là 20 triệu quan

Như vậy rất số cũng dễ trúng lắm

Muốn cho các cuộc rút số kỳ sau phải 20 cuộc cho đúng chế-chiếm nhất:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Sapère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Tiền bán vé nếu theo như điều lệ ngày 15 Mars 1920, các nhà mua vé [illegible]

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
滴補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì nông một cốc con
每晚合吉啦每吉啦沒嘴歸欺咳補

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách rán, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

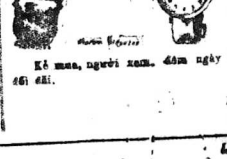
59, phố Paul Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ. Hanoi

新入竹綿門街通行門河東省

Chúng tôi khai-trịnh các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tôi Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xà, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ hàn Tết này thì thật là tinh sảo, thứa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiếu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đẹp biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đâm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật đối đãi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Certifié l'insertion